

Seda tööõnnetust poleks juhtunud, kui ...

Jaan Kiviall, töökeskkonna nõustaja

Mati on 21-aastane kogemusteta pingitöoline. Ta on tööl olnud vaid 7 päeva ning nende kestel teinud tööpingil tööd kõigest 16 tundi. Mati ülesandeks on painutada detaile umbes kahe meetri pikkustest plekitoorikutest. Tööd tuleb teha Saksamaal 2007. aastal valmistatud painutuspingil Biegemaster.

Tööprotsess käib nii, et Mati asetab käsitsi tooriku pinki, hoiab sellest kahe käega kinni, vajutab jalgpedaalile ning eemaldab pärast painutustsüklit painutatud detaili. Vaatamata väga väikesele kogemusele, ei taha noormees teistest kehvem olla ja püüab töötempot kõrgel hoida. Selle tagajärjel vajutab ta ühel hetkel kiirustades pedaalile, jõudmata kätt painutustera juurest eemaldada. Tema parema käe põial satub painutustera alla ning saab vigastada.

Biegemasteri painutuspink.
Foto: Tööinspektsioon

Miks tööõnnetus juhtus?

- Kannatanu ei saanud piisavat väljaõpet. Juba esimesel tööpäeval lubati ta iseseisvale tööle.
- Antud tööpingil töötamiseks puudus ohutusjuhend, milles oleks arvestatud tootjapoolset kasutusjuhendit.
- Riskianalüüs oli puudulik.
- Töökeskkonna sisekontrolli käigus ei pööratud tähelepanu ohutusjuhenditele ning uute töötajate väljaõppele ja juhendamisele.
- Kannatanu tegi tööd kiirustades ning ei olnud piisavalt ettevaatlik.

Tööandjapoolsed ohutusnõuete rikkumised

- [„Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“](#) § 1 lg 7 sätestab, et kasutatavate töövahendite ohutusjuhendid koostab ja kinnitab tööandja kirjalikult, arvestades valmistaja poolt antud kasutusjuhendit.
- [„Töötervishoiu- ja tööohutuslase väljaõppe ja täiendõppe kord“](#) § 6 sätestab, et tööandja on kohustatud pärast esmajuhendamist korraldama töötajale väljaõppe ohutute töövõtete omandamiseks. Väljaõppe kestuse määrab tööandja sõltuvalt ameti- või kutseala

spetsiifikast, keerukusest ning töö ohtlikkusest. Väljaõppe toimub tööajal tööandja poolt määratud spetsialisti või kogenud töötaja juhendamisel.

Ohutute töövõtete omandamiseks ei piisa töö kiirelt ettenäitamisest, eriti tööpingil, millel töötades on võimalik sattuda ettevaatamatusest ohualale. Esimesel tööpäeval väljaõppe lõpetamine oli ilmselt tööandja poolt ennatlik.

Soovitused taoliste tööõnnetuste ärahoidmiseks

1) Inimlikust vaatenurgast on täiesti mõisteta, et uus töötaja püüab teistest mitte maha jääda, kuid seda enam oleks väljaõppe juhendajal otstarbekas seda hoogu hoopis maha võtta ning koondada tähelepanu ohutute töövõtete omandamisele.

Statistika andmetel juhtub tööõnnetusi uues töökohas esimestel päevadel, nädalatel ja isegi aastatel oluliselt rohkem võrreldes hilisema ajaga.

2) Töövahendite kasutamise riskianalüüs on töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud üldsõnaliselt: „*tööandja on kohustatud selgitama töövahendite kasutamisega ja töökorraldusega seotud riske*“. Sageli võib riskianalüüsides lugeda töövahendite kasutamise kohta ainult ühte lauset „*Tööpinkidel töötades on vigastuste oht.*“, mis peaks siis hõlmama tervet ettevõtet, kus on palju erinevaid tööpinke.

Vigastuse võimaluse lühimainimise asemel võiks selgitada siiski ka ohtude olemust:

- mis asjaoludel;
- mis võib juhtuda;
- mis võib juhtuda mõne olulise ohutusnõude eiramisel jne.

Eriti oluline oleks ära märkida täiendavad riskid, kui mõni töövahend ei vasta täielikult ohutusnõuetele. Riskianalüüsi tulemuste tutvustamine töötajale on sisuliselt tema juhendamise osa.

3) Sisekontrolli käigus tuleks korraldada (soovitatavalt kirjalike protseduurireeglitena) põhilised töökeskkonnaalased toimingud, sh uute töötajate õpetamine. Pärast tööõnnetuse juhtumist tuleks aga esitada küsimus, miks see juhtus, selgitada välja põhjused ning võtta kasutusele meetmed õnnetuste edaspidiseks vältimiseks.